

Synpunkter på ”Detaljplan i Berga för del av Smedstad 1:4 m.fl. (Berga äng)”

1. Föreningen har i tidigare synpunkter på kommunens planering (i bl.a. utvecklingsplan för Linköpings ytterstad) uttryckt sitt stöd för kommunens ambitioner att förhindra barriäreffekter mellan de olika trädbeväxta grönområden som finns inom staden och i stadens ytterområden. I detta förslag verkar kommunen sänka sina ambitioner när Nötabacken och åkerholmen i det planerade området väsentligt avskiljs från eklandskapet väster om Haningeleden. Nötabacken och åkerholmen har mycket höga naturvärden (bl.a. hålträd och läderbagge) och om ett bättre fungerande grönstråk väster ut mot Smedstads alle och reservatet skapades skulle det biologiska utbytet med Tinnerö eklandskap väsentligt kunna berika den biologiska mångfalden.

Föreningen föreslår därför att det sydligaste kvarteret, markerat med E på detaljplanen, tas bort och i stället planteras med träd och buskar.

2. För att undvika störningar på träden i Nötabackens och åkerholmens bryn bör de planerade husen i närheten flyttas längre från brynen och husens höjd sänkas. Risk finns annars för rotskador på träden och att de skuggas för mycket. Risk finns även för skador under byggprocessen. Solbelysta bryn ger också förutsättningar för en rik biologisk mångfald.

3. Liksom inom reservatet väster om Haningeleden finns inom det detaljplanerade området spår från ett odlingslandskap från järnåldern med husgrunder, gravar, stensträngar mm. De flesta lämningar berörs troligen inte av den planerade byggnationen men de bör synliggöras och vårdas på ett vördnadsfullt sätt. Det är dock konstaterat att även lämningar finns på ytor som planeras bebyggas.

Tydligen planeras ytterligare arkeologisk undersökning och det som då framkommer, och även det som konstaterats tidigare, bör tas i beaktande vid den fortsatta planeringen. Om möjligt bör även fornlämningar som finns på det planerade området skyddas på bästa sätt.

4. Föreningen har tidigare, i bl.a. skötselplan för Tinnerö eklandskap och utvecklingsplan för Linköpings ytterstad, påpekat att avfarten från Haningeleden till parkeringen vid Smedstad dammar är livsfarlig. Där har också blivit en ”naturlig” övergång för både gående och cyklister. Trafiken på Haningeleden är ofta tät och hastigheterna överstiger ofta den angivna högsta hastigheten (70 km/h). Farliga incidenter mellan trafikanterna inträffar ofta.

Föreningen ser därför positivt på att kommunen i sin planering tänker åtgärda åtminstone en del av problemen genom en gång- och cykeltunnel under leden. Kvarstår dock de farliga situationer som uppstår då bilar svänger in på parkeringen eller ut på leden. Om infarten ska kvarstå bör man förbättra säkerheten – t.ex. genom hastighetsbegränsning, trafikljus eller dylikt och även rondell bör övervägas om den även innebär infart till det detaljplanerade området (då behövs kanske inte tunnel under vägen).

Ett sätt att lösa en del av problemet kan också vara att flytta parkeringen till andra sidan vägen eller använda det planerade parkeringshuset och då använda den planerade säkra infarten till detta område.

Bostäderna på östra sidan av Haningeleden innebär också att vi befäras att parkeringen vid Smedstad dammar kommer att, ännu mer än i nuläget, användas av andra än besökande till reservatet. Åtgärder måste göras för att undvika detta.

5. Bebyggelsen i området kommer att innebära en ökning av redan befintliga ljusföroreningar i området kring Smedstadbäckens vattenområde. Vid inventeringar har framkommit en minskning av fladdermöss i området. Detta har varit ett rikt tillhåll för flera arter av fladdermöss (även av sällsynta arter) och man har nu konstaterat och att några arter försvunnit. Experter tror att ljusföroreningar från Smedstad stall kan vara orsak till denna minskning.

Om den planerade byggnationen sker befäras den ytterligare belysningen skapa ännu mer problem – inte bara för fladdermössen utan även för andra mörkerberoende arter. Mörka korridorer måste behållas från Nötabacken ned till Bergadammen och vidare väster ut längs Smedstad dammar och bäck. För övrigt måste den belysning som ändå måste användas riktas på så sätt att den inte sprids i området.

6. Cykelstråket som planeras gå genom området och vidare genom tunneln under Haningeleden, med fortsättning längs Smedstadbäcken genom Tinnerö eklandskap, bör i största möjliga utsträckning ske på redan hårdgjorda grusvägar. Vi befäras vidare att ett belyst cykelstråk innebär ytterligare problem för mörkerberoende arter i det skyddade reservatet och området däromkring.

7. Det detaljplanerade området består till stor del av gammal åkermark som under senare år utnyttjats som vallodlingsmark. Efter att åren går, och om den slåttras varje sensommar, blir marken mer och mer lik ängsmark vilken med tiden kommer att innebära stora biologiska värden. Byggnationen innebär att denna process avbryts. Vid eventuella behov i framtiden skulle området också kunna användas till nödvändig odling av förnödenheter om byggnationen stoppas.

Föreningen hoppas att åtminstone området närmast Berga damm till stor del sköts som ängsmark.

8. Bebyggelse nära värdefulla naturmiljöer innebär givetvis en stor tillgång för de som bor i området – vilket är positivt. En fara är dock att de boende inte inser vilken skada ett ovarsamt användande av naturen kan innebära. Detta gäller såväl Nötabacken och åkerholmen som det närliggande reservatet. Informationsinsatser och andra åtgärder måste vidtas för att på bästa sätt skydda naturen i området. Detta gäller också de fornlämningar som finns i området.

Linköping 2021-02-25

Björn Ström
Föreningen Linköpings Ekopark